

בס"ד

פירושים על פרשת השבוע

רבנו נחמן

מברסלב

כתב

הרבה, חושך, מכת בכורות

רבנו נחמן מברסלב פירושים על פרשת "בא"

השמים וכו'. נמצא, שזרע ישראל נמשכין למעלה מהטבע, כי על-פי הטבע כפי מערכת השמים לא היה אברהם אבינו, עליו השלום, ראוי להוליד, רק על-ידי שאמר לו ה' יתברך: צא מאצטננינות שלך. והגביהו למעלה מן השמים, הינו למעלה מהטבע, על-ידי זה זכה להוליד בחינת (שם) כה יהיה זרעך. נמצא, שזרע ישראל נמשכים בשרשם מבחינת למעלה מהטבע. וזה בחינת בכורי ישראל שהציל ה' יתברך והמית בכורי מצרים בחצות הלילה, להכניע ולשבר ולבטל הדעת של חכמת הטבע ולהגביר הדעת של השגחה, שהם בחינת בכורי בני ישראל. (לקוטי הלכות - הלכות נטילת ידיים שחרית ב' - אות ד')

וינצלו את מצרים

(יא, לו)

עקר תקון העשירות דקדושה הוא עניות, דהינו מי שאינו מתנאה בדעתו ומחזיק עצמו כעני, ובאיזה מעמד שהוא בין שהוא עני ממש או בינוני או עשיר מפלג מחזיק עצמו תמיד כעני ואביון גדול, בבחינת דוד המלך, שבגדל מלכותו ונגדלתו ועשרו אמר תמיד: "כי עני ואביון אנכי", ו"אני עני ואביון", כי האדם ראוי לו להבין עצם עניותו בזה העולם, כי אפלו הצדיק אי אפשר לו לצאת ידי חובתו בשלמות נגד השם יתברך, כמו שכתוב: "כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", מכל-שכן שאר בני העולם; אם-כן, אפלו לחם צר ומים לחץ אין מגיע לו חם ושלוש לפי מעשיו, רק השם יתברך זן את העולם בלו בחסדו, ואם-כן אין עני יותר ממנו, כי הוא אכל דלאו דילה (הוא לא אוכל משלו). וכשמישים אל לבו האמת ויודע זאת בברור, אזי טוב לו תמיד, ויזכה לעשירות אמתית, שהוא מה שאמרו רז"ל: איזהו עשיר, השמח בחלקו, כי ישמח תמיד בחלקו, מחמת שיודע שהכל חסד גדול מהשם יתברך, אפלו לחם צר ומים לחץ. ועל-ידי-זה יזכה לעשירות ממש, לכל הון דעלמא, בחינת: "מאן דאיהו זעיר איהו רב" (מי שהוא קטן הוא גדול), וכתיב: "מקמי מעפר דל וכו' להושיבי עם נדיבים" מעפר דיקא, הינו מי שמישים עצמו כעפר. וגם אחר-כך, בשזוכה לעשירות ממש, לכסף

בחצות הלילה אני יוצא

(יא, ד')

כי סוד חצות לילה גם משה לא יכל לעמד עליו בשלמות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל מכדי משה לא ידע חצות אימת ואמר בחצות, דוד ידע שאמר חצות לילה אקום להודות לך וכו', הינו כי משה ידע שעקר הוא הגאולה האחרונה שתהיה בזכות דוד והנלוים אליו שהם הצדיקים וכשרים העומדים בחצות לילה לקונו על הרבן בית-המקדש שאז ה' יתברך וכל הצדיקים שבגן-עדן צייתין לקליהו וכו' (שומעים לקולם וכו'), ועל-ידי זה תהיה הגאולה בבחינת שישו אתה מושש כל המתאבלים עליה, וכמו שאמרו רבותינו ז"ל: כל המתאבל על ירושלים וכו'. אבל לא יכל לעמד על הדבר מתי יהיה הקץ, כי הוא סתום מאד, ועל-כן גם בגאולה הראשונה רמו בדבריו שאמר בחצות הלילה אני יוצא, כי בכל דבריו ושליחותו הסתפל על הקץ האחרון שבשביל זה מאן בשליחות בתחלה וכו'. ועל-כן רמו בדבריו ואמר בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים וכו', כי כל הגליות מכנים בשם מצרים וכו' כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ועל-כן אמר בחצות, כי הקץ האחרון סתום מאד רק דוד שהוא בעצמו משיח אמר חצות לילה אקום וכו'. ועל-כן אמר משה אז: כה אמר ה', כי נבואה זו של בחינת חצות שפרמו על קץ האחרון היא רחוקה מאד ואי אפשר לעמד על זה על-כן אמר בלשון כה... (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ה' - מ"ז)

ומת כל בכור

(יא, ה')

כי בכור הוא ראשית בחינת דעת, בחינת (משלי א) ראשית דעת, הינו שהכניע הדעת של הסטרא אחרא, שהיא בחינת חכמת הטבע. והגביר את הדעת של הקדושה בחינת הדעת של השגחה, שהוא בחינת (שם ד) בני בכורי ישראל, הינו הדעת של אמונת ההשגחה שמשם נמשכין זרע קדוש ישראל, כי ישראל הם למעלה מהטבע, כי הם נמשכין משם בבחינת (בראשית טו) הבט נא השמימה וספר הכוכבים ויאמר לו כה יהיה זרעך וכו'. ודרשו רבותינו ז"ל (מדרש רבה שם) שהגביהו למעלה מן

אוכלין בפסח מצה, שהוא לחם עני, ומרור, כדי לידע ולזכר בהמרירות והעניות, שזה עקר שלמות תקון העשירות דקדשה כנ"ל. (לקוטי הלכות – הלכות מגילה ו' – אותיות י"א י"ב לפי אוצר היראה – ממוז ופרנסה – ל"ד)

עגות מצות פי לא חמין (יא, לב)

עקר קיום התורה והמצות בשלמות הוא על-ידי השמחה של המצוה, וכמו שכתוב: "תחת אשר לא עבדת וכו' בשמחה", וכמו בא. ועקר שלמות השמחה של קיום המצות הוא כשזוכין לשמחה כזו, שאינו רוצה בלל אפלו שום שכר עולם הבא בעד המצוה, רק הוא שמח ומתענג מאד במה שזכה לעשות המצוה שהוא רצונו ותברך, ומצפה שיזמין לו השם יתברך בשכר מצוה זאת עוד איזה מצוה, בבחינת 'שכר מצוה מצוה'. וזה בחינת "נעשה ונשמע" שאמרו ישראל בשעת קבלת התורה, הינו ששכר עשית מצותינו יהיה רק שזנזנה על-ידי זה לשמע עוד כמה מצות ולקיימם. ועל-כן באמת דרשו רבותינו ז"ל: "ושמחת עולם על ראשם" על שני הכתרים שנקבתו ישראל על-ידי נעשה ונשמע, כי זה עקר שלמות השמחה של קבלת התורה וקיום המצות, כשזוכין לבחינה זו הנ"ל שהוא בחינת נעשה ונשמע. וזה בחינת מה שכפלה התורה אצל כמה מצות: "נתון נתון", "העניק תעניק" וכיוצא, כי זה עקר שלמות קיום המצות, שמקיים המצוה של נתינת צדקה ולתן עוד הפעם, וכן בכל המצות. וזה בחינת מה שנאמר אצל יציאת ישראל ממצרים: "ויאפו את הבצק וכו' עגת מצות וכו' וגם צדה לא עשו להם", ורבותינו ז"ל דרשו: "ושמרתם את המצות" ושמרתם את המצות; כשם שאין מחמיצין את המצה כד אין מחמיצין את המצוה. וזהו: "וגם צדה לא עשו להם", כי על-ידי קיום המצות מכין האדם צידה לדרבנו הארץ, כמאמר רבותינו ז"ל: ארזן רחיקא ווודין קלילא [דרבנו רחוקה והצדה קטנה]. ובודאי אשרי למי שזוכה להכין לעצמו צידה לדרך רחוק מאד מאד כזה, אבל עקר השלמות הוא, שבשעת קיום המצות לא יחשב אפלו מחשבה זו, שעושה זאת בשביל להכין צידה לדרך, רק עקר עשיתו ושמחתו ותענוגו בעשית המצוה יהיה רק בהמצוה בעצמה, הינו במה שזכה לעשות רצון קונו. ומחמת שלזכות לזה אי אפשר כי אם על-ידי אכילה דקדשה, שהוא בחינת אכילת מצה, כמבאר בפנים, על-כן למדו רבותינו ז"ל כל המצות ממצה, שאין מחמיצין אותן כנ"ל, כי זריזות המצוה בשלמות הוא רק כשזוכין לבחינה זו, שאינו רוצה בשום שכר

וזהב וחפצים הרבה, לא יפל על-ידי זה להתאוות מה שאינו שלו, כי גם בעצם עשירותו יחזיק עצמו לעני ויהיה שמח בחלקו תמיד. לא כן הרשעים, שהם בהפך מכל זה: כשהוא עני, הוא בכעס על השם יתברך על עניותו והסרונו, בבחינת "והיה כי ירעב והתקצר וכו'" (ישעיה ח), ותכף כשיש לו איזה ממוז, הוא מלביש את עצמו במלבושים שאינם ראויים לו לפי ממונו, ועל-ידי זה חסר לו יותר מבתחלה. וכשמרויח עוד ממוז יותר, מתחיל לקנות לו בלי-כסף ומרגליות ותכשיטין, והכל בכפלי-כפלים מכפי ערכו, ועל-ידי זה חייזו מרים ומרורים תמיד, עד שיש הרבה שבימי עשירותם חייזם מרורים יותר מבימי עניים, ועל-ידי זה באים על-פירב לדי עניות ממש, ומתים בעלי-חובות, וגם בימי עשירותם תמיד היה חסר להם כפי הנהגתם והצטרבותם העצום, והכל מחמת גסותם הרע, ואינם חושבים על תכליתם הנצחי, וכאלו כל העשר מגיע להם לבד. "ומאן דאיהו רב הוא זעיר" [ומי שהוא גדול הוא קטן], והקדוש-ברוך-הוא משפילם, ומתים עניים ממש ובעלי-חובות. וזה בחינת: יאה עניותא לישראל, שעקר היפי והגוי לישראל הוא מדת העניות, הינו מי שמחזיק עצמו לעני תמיד, הוא נאה ויפה תמיד, כי כל מה שיש לו הוא נאה ויפה אצלו תמיד, אפלו מלבוש של פשתן וטלאי על-גבי טלאי, הכל נאה ויפה אצלו ושמח בו מאד, כי יודע שאינו ראוי לו לפי מעשיו אפלו מלבוש כזה, ואז הוא נאה ויפה תמיד, כי אחר-כך גם כשיהיו לו מלבושים של משי ושל כסף וזהב, יהיו נאים ויפים אצלו תמיד. אבל מי שאינו מחזיק עצמו בעני, וכל מה שיש לו הוא מתאוה יותר, אינו זוכה לגוי ויפי לעולם, כנראה בחוש, שאפלו לובש בגדים יקרים וכו', תמיד חסר לו עוד בגדים יקרים ביותר של גדולי הקצינים ביותר, כידוע כל זה. ועל-כן עקר תקון הממוז והעשירות הוא עניות כנ"ל, כי האדם צריך לאחזו תמיד בקצה האחרון ולזכר שגולד ערם, כמו שכתוב (איוב א): "ערם יצאתי מבטן אמי", שזהו תכלית העניות, וכנגד עניות זה כל מה שיש לו הוא עשירות גדול, ואז יהיה שמח בחלקו בכל מה שיש לו, הן מעט או הרבה. ועקר גלות מצרים, שהיינו תחלה בגלות מר וקשה וכבד כזה, ואחר-כך הוציאנו בעשירות כזה, באשר הבטיח לאברהם אבינו: "ואחרי כן יצאו ברכש גדול". ולמה לא נתן לנו העשירות תכף בלא צער הגלות? אבל הכל היה לטובתנו, כדי להודיך בכור הפרזל בגלות, כדי לברר ולזכר העשירות, להוציא אותנו מתאוות ממוז שהוא עשירות וממוז דסמרא-אחרא, שכל מה שיש לו יותר חסר לו ביותר, ולזכות לעשירות דקדשה שבא על-ידי עניות דיקא, שזה בחינת מה שאנו

וכנ"ל, על-כן אחר-כך אחר שיצאו התנ"כר עוד והפך את לב פרעה ועבדיו ואמרו מה זאת עשינו וכו' וכל זה על-ידי קלפת עמלק שחזר ונתעורר, כי הוא מתעורר ומתנב"ר בכל פעם. וזה שאיתא במדרש ויגד וכו' כי ברח העם שהמגיד היה עמלק הינו כנ"ל כי המגיד והמסית לפרעה לאמר שישאל ברחו ושיתנב"ר לרדף אחריהם זה עמלק כי זה מעשה עמלק שיתנב"ר בכל פעם ויכחיש הכל ויכניס שכחה ומעותים בלב כאלו לא היה עדין שום ישועה חס ושלום וכנ"ל. ועל-כן אחר שנפל פרעה והילו בים לגמרי אחר-כך בא עליהם עמלק בעצמו כי הוא בעצמו לא נכנע עדין כנ"ל ועל-כן התנב"ר הוא בעצמו ולא הסתפל על כל הנפלאות והישועות שעשה ה' יתברך עמנו ובא להלחם כנגדם כי הוא בחינת ראשית שמתנב"ר כנגד בחינת בכור שהוא בחינת ראשית שהוא בחינת עבודת התפלה כנ"ל, ועל-כן ה' יתברך בעצמו לוחם עמו בכל דור וכנ"ל:

וזה בחינת סמיכת גאלה לתפלה שקדם שנגנסינו בתפלה להתפלל על צרכינו בתפלת שמונה עשרה אנו מזכירין גאלת מצרים ומזכירין הכנעת בכור דסמרא אחרא כמו שאומרים כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת וכו' אנו מזכירין עצמנו מה שפעלו ישראל כבר בתפלתם שזהו בחינת הולדת בכור דקדשה שהוא בחינת עבודת התפלה כי על-ידי זה נתחזק הלב להתפלל כנ"ל, ועל-כן אז אנו מתחילין להתפלל כי עקר ההתחזקות בתפלה הוא על-ידי בחינת הולדת בכור שהוא בחינת גאלת מצרים על-ידי שאנו מזכירין עצמנו מה שכבר פעלנו על-ידי תפלתנו. (לקוטי הלכות - הלכות נחלות ד' - י"ד)

וגם ערב רב עלה אתם

(יב, לח)

מי שרוצה לקרב רשעים ורחוקים לעבודתו יתברך, יש עליו סכנות גדולות מאד בלי שעור, וצריך לזה כמה תחבולות בלי שעור, עד שיוכח לפעל פעלתו בשלמות. ועל-כן אפלו משה רבנו, עליו השלום, אדון כל הנביאים ולא קם כמוהו, אף-על-פי-כן בענין התקרבות הערב-רב לא עלתה בידו, והם שגמרו כל הקלקולים: חטא העגל ושבירת הלוחות וכו'. ועקר תקון הדבר תלוי בזה, שהיהושי-תורה שלו שממשיך בשביל התקרבות הרחוקים, ומשיכם רק ברחמים ותחנונים ובהתקשרות עם נפשות השומעים, ועם כח וזכות המעשים טובים שלו לא ישתמש כלל בתפלתו, רק כדי להכניע הרע שבעדה, ולפני השם יתברך יעמד כדל וברש ויבקש רק רחמים ותחנונים: אם יתן השם יתברך, יתן, ואם

עולם הבא כלל בעד המצות, רק שמחתו מהמצוה בעצמה, ואז בודאי לא יחמיץ את המצוה, רק יעשה אותה בזריות גדול מאד, מאחר שכל שמחתו ותענוגו הוא רק מהמצוה בעצמה, והוא מצפה תמיד שיוכחו השם יתברך לעשות מצוה, ועל-כן כשפא לידו איזה מצוה, בודאי הוא עושה אותה בזריות גדול מאד. וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ו"ל: הוי רץ למצוה וכו', ששכר מצוה מצוה, כי עקר הזריות והריצה לדבר מצוה הוא על-ידי שזוכין לשמחה הנ"ל, שהוא בחינת שכר מצוה מצוה, שעל-ידי-זה זוכין לקיים המצות בזריות גדול כנ"ל. (לקוטי הלכות - הלכות חלה ג' - אותיות ב' ה' ו' לפי אוצר היראה - מצוות ומעשים טובים - י"ב)

וה' הפה כל בכור

(יב, כט)

ועל-כן היה עקר יציאת מצרים על-ידי מפת בכורות דיקא כי על-ידי כל המופתים לא נכנע פרעה בשלמות וחזק את לבו עד שהביא עליו מפת בכורות ובכורי ישראל נצולו וכו' נכנע בחינת בכור דסמרא אחרא ונתעלה ונתגדל בחינת בכור דקדשה שהוא בחינת עבודת התפלה (כמובא בלקוטי מוהר"ן א', ב'), ואז נתגלה פעלת תפלת ישראל וצעקתם כל ימי הגלות ואז נגאלו ויצאו ממצרים ואז נתקדשו הבכורות כמו שכתוב קדש לי כל בכור וכו'. כי את זה לעמת זה עשה אלקים כי כמו שיש בחינת בכור בקדשה בחינת קדשת ישראל בחינת עבודת התפלה כנ"ל, כמו כן יש בחינת בכור דסמרא אחרא שהוא בחינת עמלק בחינת ראשית גוים עמלק, הינו שבחינת קלפת עמלק הוא מתנב"ר בכל פעם כנגד בחינת הבכור דקדשה שהוא התפלה דהינו אפלו בשפועלים איזה דבר בתפלה שהוא בחינת הולדת הבכור הוא מתנב"ר ומכניס כפירות ושכחה בלב כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך לשמע תפלתו כלל, ועל-כן נקרא עמלק ראשית בחינת ראשית גוים וכו' כי הוא רוצה להתנב"ר כנגד בחינת ראשית שהוא בחינת בכור כאלו עדין לא התחיל ה' יתברך להושיע כלל. ומשם מבחינת ראשית גוים עמלק משם היתה יניקת בכורי מצרים, כי עמלק כולל כל העפונים ובפרט מצרים, כי שר של מצרים הוא אדום שהוא עמלק. ועל-כן על-ידי שהפה ה' בכורי מצרים על-ידי זה נפסק ונתק יניקת מצרים מבחינת קלפת עמלק שכל הגליות על-ידו, ועל-ידי זה לא היה כח להקלפה להכביד את לבו עוד ואז הכרח להסכים שיצאו אבל מחמת שעמלק בעצמו לא נפל עדין רק שנפסק יניקת פרעה ומצרים ממנו על-ידי הרינת הבכורים

לאו, לאו; ולא ידחק את השעיה ולא יבקש שום דבר ברוקא, בכח ובאנס כפיכול אז על-ידי אלו הרחמים ותחנונים יכול לקרב גם המרחקים ביותר, שהם בחינת נשמת ערב-רב (פי סוף כל סוף בודאי יתתקנו כלם). כי יש רשעים שהם משקעים בתאותם ובמחשבותם הרעות והם רחוקים כל-כך, עד שאי אפשר בשום שכל ובשום כח לקרבם להשם יתברך, ואי אפשר לקרבם כי אם על-ידי רחמים ותחנונים, שהוא בחינת אריכת אפים, כי גם השם יתברך מאריך אף לרשעים כדי שישוּבו, וצריך הצדיק שיאחז גם-כן בבחינה זו. ובוזה כלול מה שצריך הצדיק לבלי לדחק את השעיה בשום דבר, רק יאריך אפו וימתין הרבה לתשועת ה' ולרחמי המרבים בלי שעור. כי אף-על-פי שפונת הצדיק בודאי לטובה, שרוצה רק למלאת רצונו יתברך, ומחמת זה הוא כהול מאד בהדבר שחפץ, מחמת שידע שהוא רצונו יתברך אף-על-פי-כן אסור לדחק את השעיה. וצריכין להיות בקי בענין זה מאד, שזה בחינת בקי ברצוא, בקי בשוב, כי צריכין לרוץ מאד מאד לעשות רצונו יתברך, אבל אף-על-פי-כן צריך שיהיה לו אריכת-אפים ולבלי לדחק את השעיה, רק ימתין לישועת ה'. בפרט בענין התקרבות רחוקים כאלו שהשם יתברך בעצמו כפיכול חושב מחשבות ותחבולות איך לקרבם, בבחינת "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח", על-כן בודאי אין הדבר בא בנקל ואי אפשר לעשותו בחפזו, רק צריכין מתינות גדול בזה ואריכות-אפים מאד ולהתפלל קדם המושכת הדישית-תורתו רק ברחמים ותחנונים. ועם מטה-עזו, שהוא כח וזכות עבודתו הקדושה, ישתמש רק בשביל להכניע הרע שברעים כנ"ל. ואם אף-על-פי-כן יש רשעים ורחוקים כאלו שאי אפשר לו להכניע הרע שבהם עם מטה-עזו אף-על-פי-כן יכול לקרבם על-ידי רבוי הרחמים ותחנונים שהרבה לפני השם יתברך, כי יכול לעורר רחמים כאלו אצלו יתברך, עד שגם הם יתקרבו, כי רבים רחמיו. ואם אף-על-פי-כן אי אפשר לפעל עתה לקרבם ההכרח להמתין עוד, אולי יוכל לפעל בקשתו בפעם אחרת; ואם גם אז לא יפעל, ימתין עוד. ואז בדרך זה מקרב בכל פעם מעט מעט את הרחוקים ביותר, עד שסוף כל סוף יקרב כלם. וזה הענין לא יהיה בשלמות עד שיבוא משיח צדקנו ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ לארצנו והוא יתקן הכל (לקוטי הלכות - הלכות דברים הנוהגים בסעודה ד' לפי אוצר היראה - גרים - ו')

וְגַם צְדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם
(יב, לט)

בחינת פסח ויציאת מצרים ישנה בכל אדם ובכל זמן, כי כל אחד ואחד כל זמן שהוא משקע בתאוות והכלי עולם הזה, זה בחינת גלות מצרים פידוע. ויש אנשים שהם משקעים מאד בסמאת מצרים, בגלגלי החטאים והעונות, רחמנא לצלן, ומחמת שהוא משקע בתאוותיו מאד מאד על-כן אי אפשר להוציאו משם בשום תוכחה ומוסר, כי כבר נתקשר בשטותים וחטאים שלו כל-כך עד שאי אפשר להוציאו משם בשום פנים, אם ירצו לדבר לו תורה ומוסר לפי מדרגתו. אבל השם יתברך חושב מחשבות לבלי ידח ממנו נדח, ועל-כן הוא יתברך ברחמיו שולח לו לפעמים התנוצצות גדול והתעוררות גדול בלבו שישוב להשם יתברך, שזהו בחינת כרוזא דלעלא, פידוע. וצריך האדם שיחוס על נפשו, ותכף בשבא עליו התעוררות לתשובה, תכף ומיד ימחר להמלט על נפשו ואל יסתכל לאחוריו כלל, בבחינת "מחר המלט על נפשך אל תביט אחריו", כי מחמת שהוא משקע בשטותים ותאוות ובלבולים כל-כך, על-כן תכף בשמתחיל לחשב איך ומה ובאיזה אופן יברח מתאוותיו ובאיזה דרך יזכה לתשובה וכו', אזי בודאי יחזר וישוב לאולתו, חס ושלום, מחמת שהוא משקע בזה ביותר ומבלבל מאד מאד; על-כן בתחלת התעוררות התשובה צריך לברח מיד שמתעורר, ואל יביט לאחוריו כלל יהיה איך שיהיה יחוס על נפשו ויברח בחפזו ממה שהוא צריך לברח. וזה בחינת פסח, שאז היה יציאת מצרים, שאז נתגלה אור רב מלמעלה ואז תכף יצאו ישראל בחפזו גדול ולא יכלו להתמהמה, כי היו נשואים שקועים שם, חס ושלום, כמובא. וגם אסור לו אז להתחיל לחשב על פרנסה; אם-כן מהיכן יתפרנס? רק יבטח בה' וישליך עליו יתבו והוא יכלכלהו. וזה בחינת "וגם צדה לא עשו להם", ששצריכין לברח ממה שצריכין לברח, מפח יוקשים, אז אסור לחשב כלל על פרנסה וצידה, כי בודאי בשנופלים על האדם רוצחים ונזלנים או חיות רעות, והוא ממהר לנוס ולברח מהם, בודאי אינו חושב אז מהיכן יתפרנס וכיצא. מפל-שכן בשעה-אדם צריך לברח מן השאול תחתיות ומתחתיו, ומיסורי עולם לחיי עולם איך הוא צריך לברח למהר להמלט על נפשו, ולא יביט לאחוריו כלל, כי אינו יכול להתמהמה, וגם צידה ופרנסה לא יעשה לו, ויבטח בה' וישען באלקיו כי לא יעזבהו. גם אינו יכול להתעורר ולבוא לתשובה שלמה, כי אם כשישליך כל החכמות ממנו, כי אם ירצה אז לחשב שום חכמה ועצה ותחבולה הן חכמות חיצוניות, או פיוצא בזה חכמות העולם וטרדות הפרנסה בודאי לא יועיל לו שום התעוררות בעולם, כי עקר ההתגלות אלקות והתעוררות הגדול

תאנות ממון, בחינת (תהלים עא): מִכֶּפֶר מַעוֹל וְחוּמֵי, שְׂבָאִים לַיָּדַי גְּלוּת עַל־יְדֵי רַבּוּי תִּאֲנוֹת מִמּוֹן שֶׁהוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת כְּפִירוֹת שְׂאוּמֵרִים כְּהִי וְעַצֵּם יְדֵי עֲשֵׂה לִי וְכוּ', וּמְחַמֵּצֵינִי הַמַּחַ כָּל יְמֵיהֶם אֵיךְ לְהַשִּׁיג מִמּוֹן עַל־יְדֵי אֵיזוֹה סִבָּה וְתַחבּוּלָה כְּאֵלוֹ הָיָה בְּכַחֵם לָוֶה, מִה שְׂבָאֵמֶת הוּא לְהַפְדֵּךְ כִּי לֹא מְמוּצָא וּמְמַעְרָב וְכוּ' כִּי אֱלֹקִים שׁוֹפֵט וְכוּ'.

וְעַקֵּר אֲחִיזוֹת הַטְּבַע בְּחִינַת חֲמִיץ הוּא מְדִינִים כִּידוּעַ, שְׂמִשְׁם הַשְּׂתַלְשּׁלוֹת אֲחִיזוֹת הַעֲבוּדָה זָרָה וְהַכְּפִירוֹת וְכוּ', אֲבָל כְּשִׁמְמַתִּיקִין הַדִּינִים בְּשִׁלְמוֹת, אֵיךְ נִתְהַפְּדֵךְ מִדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים, וְאֵז נִכְלָל הַטְּבַע בְּהַשְּׁנָחָה בְּבְחִינַת ה' הוּא הָאֱלֹקִים, כִּי זֹכִים לְאִמּוּנָה שְׁלֵמָה שְׁנֵם הַנְּהַגְתָּ הַטְּבַע הוּא רַק בְּהַשְּׁנָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ רַק שְׂאִין אֲנִי מְבִינִים דְּרַכִּינִי יִתְבַּרְךָ. וְעַל־כֵּן אֶפְלוּ מִי שְׂעוּסֵק בְּמִשְׂא וּמִתֵּן וּמְרוּיַח מִמּוֹן שֶׁנִּדְמָה שֶׁהוּא עַל־פִּי הַטְּבַע, אֲבָל בְּאִמַּת הַכֹּל הוּא בְּהַשְּׁנָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאִשֶּׁר אֲנִי רוֹאִין שֶׁתְּרַבֵּה שׁוֹרְחִין וּמִיַּגְעִין עֲצֻמֵּן בִּיגִיעוֹת עֲצוּמוֹת וּמְאוּמָה לֹא יֵשְׁאוּ בְּעַמְלָם, אֲדַרְבָּא הֵם מְפַסְדִּין מִמּוֹנֵם עַל־יְדֵי זֶה כְּנִרְאָה בַּחוּשׁ בְּכָל עֵת. עַל־כֵּן צְרִיךְ כָּל אָדָם לְהִאָּמֵן שֶׁכָּל הַפְּרִנְסָה וְהַמּוֹן נִמְשָׁךְ לְהָאָדָם רַק בְּהַשְּׁנָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ לְבַד, וּמִה שְׂצָרִיכִין אֵיזוֹה עֵסֵק זֶה הוּא מְדַרְכִּי נִפְלְאוֹתָיו יִתְבַּרְךָ שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין, כִּי בְּנִדְאֵי דְרַכִּי ה' אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג, כִּי ה' יִתְבַּרְךָ שֶׁבְּרָא אֶת הָעוֹלָם יֵשׁ מֵאִין הַמְּחַלֵּט וְגַם עֵתָה הוּא מְצַמֵּחַ חֲצִיר לְבַהֲמָה וְכוּ' וּמְצַמֵּחַ אֵילָן גְּדוֹל כְּזֶה מְגַרְעִין אֶחָד וְכוּ', הוּא יָכוֹל לְבָרֵא וּלְגַדֵּל אֶת הָאֵילָן בְּלִי נְטִיעַת הָאָדָם וּלְהַצְמִיחַ הַתְּבוּאָה בְּלִי חֲרִישָׁה וּזְרִיעָה שֶׁל הָאָדָם, אֵיךְ ה' יִתְבַּרְךָ בְּרָא הַכֹּל בְּשִׁבִיל הָאָדָם וְרָצָה שֶׁהָאָדָם דִּיקָא יַעֲשֶׂה אֵיזוֹה עֵסֵק בְּשִׁבִיל גְּדוֹל הַתְּבוּאָה וְהָאֵילָן, וְכֵן שְׂעִישֶׂה אֵיזוֹה עֵסֵק וּמִשְׂא וּמִתֵּן בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, אֲבָל בְּנִדְאֵי הַכֹּל בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ וּבְהַשְּׁנָחָתוֹ לְבַד.

וּבְאִמַּת כָּל עֵקֶר יִגִּיעַת הָאָדָם בְּהַתְּבוּאָה וּבְעַסְקֵי הַמִּשְׂא וּמִתֵּן וְכוּ' הַכֹּל הָיָה מְחַטָּא אָדָם הִרְאִישׁוֹן שְׁנִנְזָר: בְּזַעַת אַפִּיךָ תֹאכַל לֶחֶם בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, כִּי אָדָם פָּנִים בְּהַשְּׁנָחָה, בְּבְחִינַת מַצָּה שֶׁהוּא אֵילָנָא דְחַיִּי עֵץ הַחַיִּים, וְאֲכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲמִיץ כְּמוֹבָא. וְעַל־יְדֵי זֶה בְּאִמַּת נִגְזַר עָלָיו בְּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה, שְׂמִשְׁם כָּל הַיְגִיעוֹת הַנִּזְל. אֲבָל יִשְׂרָאֵל שְׂעַמְדוֹ עַל הַר סִינַי פִּסְקָה זִהְמִתָּן. וְעַל־כֵּן כָּל הַמְּקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה מְעַבִּירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דְּרָךְ אֶרֶץ, כִּי צְרִיכִין לְקַיֵּם הוּי מְמַעַט בְּעַסֵּק וְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, כִּי כָּל הַפְּרִנְסָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ לְבַד... וְזֶה בְּחִינַת טוֹב תּוֹרָה עִם דְּרָךְ אֶרֶץ שְׂיִגִיעַת שְׂנִיחָם מְשַׁבַּחַת עוֹן, כִּי בְּאִמַּת עֵקֶר עֵסֵק הַמִּשְׂא וּמִתֵּן הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה כְּדֵי לְהַשְׁבִּיחַ הָעוֹן, כִּי יָדוּעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֵיךְ הַמְּחַשְׁבוֹת רוֹדְפִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם וְכוּ' וְאִין

שְׂבָא אֵלָיו מְלַמְעָה לֹא הָיָה אֵלָא כְּדֵי שִׁירְאָה מְרַחֵק אוֹר גְּדוֹל, כְּדֵי שִׁישְׁתוֹקֵק נִפְשׁוֹ לְבָרַח מִתְּאוּתָיו וְהַבְּלִי, וְיִתְחַזֵּק יוֹתֵר בְּאִמּוּנָה עַל־יְדֵי רַבּוּי וְעַצֵּם הָאוֹר שֶׁהוּא רוֹאֵה מְרַחֵק, אֲבָל עַצֵּם הָאוֹר אֵי אֶפְשֶׁר לוֹ לְקַבֵּלוֹ, וְעַל־כֵּן צְרִיךְ אֵז לְהַתְּחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּהִאָּמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וּלְמַהֵר וּלְרוּץ בְּכַח גְּדוֹל, לְבָרַח מִמֶּה שְׂצָרִיךְ לְבָרַח בְּחַפְזוֹן גְּדוֹל. וְזֶה בְּחִינַת מַצָּה, שְׂנִאֵפִית בְּחַפְזוֹן גְּדוֹל. וְעַל־כֵּן נִקְרָאת הַמַּצָּה לֶחֶם עֲנִי, אֶפְעֵל־פִּי שְׂמַצָּה הִיא בְּחִינַת מַחִין גְּדוֹלִים, כִּידוּעַ בְּכּוֹנוֹת; אֵיךְ בְּאִמַּת שְׂנִיחָם אֶחָד, כִּי תְרוּיָהוּ אֵינְתָהוּ בְּהִי שְׂתִיחָם יֵשׁ בְּהַ, כִּי מַחְמַת עַצֵּם גְּדֵלַת הָאוֹר הַמְּלַבֵּשׁ וּמְרַמֵּז בְּאֲכִילַת מַצָּה שֶׁל פֶּסַח, שֶׁהוּא אוֹר גְּדוֹל מְאֹד עַד שְׂאִין לָנוּ כּוּ שׁוֹם תְּפִסָּה כָּלֵל וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ כָּלֵל, וְהָאוֹר לֹא בָּא מְלַמְעָה אֵלָא כְּדֵי לְחַזֵּק וּלְהַחֲיוֹת אֶת הָאִמּוּנָה, שְׂעַל־יְדֵי שְׂרִאִים אוֹר גְּדוֹל מְלַמְעָה, אֶפְעֵל־פִּי שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ כָּלֵל, אֶפְעֵל־פִּי־כֵן נַעֲשִׂין חֲזָקִים יוֹתֵר בְּאִמּוּנָה; וְעַל־כֵּן נִקְרָאת הַמַּצָּה לֶחֶם עֲנִי, בְּחִינַת אֵין עֲנִי אֵלָא מִן הַדַּעַת, כִּי דִיקָא עֲכָשׁוּ מַחְמַת עַצֵּם הָאוֹר הַגְּדוֹל מְאֹד, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְסַלֵּק דַּעַתוֹ לְגַמְרֵי וְלִידַע שְׂאִינוֹ יוֹדַע כָּלֵל. וְזֶה שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: לֶחֶם עֲנִי, שְׂמִזְכִּיר אֶת הָעֲנִי שְׂנִתְעַנּוּ בְּמַצְרַיִם, וְגַם שְׂעוֹנִין עָלָיו דְּבָרִים הַרְבֵּה; כִּי עֵקֶר הַתְּגִלוֹת הַדַּעַת וְהַהֲאָרָה שֶׁל פֶּסַח שְׂבָא עָלֵינוּ מְלַמְעָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחַלַּת הַתְּשׁוּבָה, הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה, כְּדֵי שְׂעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֵּר עַצְמוֹ כָּל אֶחָד אֶת הָעֲנִי שְׂנִתְעַנָּה נִפְשׁוֹ בְּגִלוֹת הַתְּאוּוֹת שֶׁל מַצְרַיִם שֶׁהוּא הַסְּטְרָא־אֲחֵרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲנֶה דְּבָרִים הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְיַעֲצֵק בְּקוֹל גְּדוֹל לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, עַד שִׁירְחִמְהוּ וְיִקְרַבְהוּ לְעֲבוּדָתוֹ יִתְבַּרְךָ. (לְקוּטֵי הַלְכוֹת - הַלְכוֹת גִּילוּת ג' - אוֹתִיוֹת י"ב - י"ג לְפִי אוֹצַר הִירְאָה - פֶּסַח - קי"ג)

וַיֵּאֲפוּ אֶת הַבֶּצֶק ...

עֲגוֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חֲמִיץ

(יב, לט)

כִּי חֲמִיץ וּמַצָּה הֵם בְּחִינַת טְבַע וְהַשְּׁנָחָה, כִּי מַצָּה הוּא בְּחִינַת הַשְּׁנָחָה, בְּחִינַת מֶן, בְּחִינַת לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קְדוּשִׁין לח): עוֹנָה שֶׁהוּא צִיּוּא וְיִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם טְעַמוּ בְּהֵם טַעַם מֶן, כִּי נִאֲפִית בְּחַפְזוֹן בְּלִי רַבּוּי תַחבּוּלוֹת לְהַחְמִיץ וּלְהַטְעִים הָעֵפֶסָה כְּמוֹ שְׂעוֹשִׂין בְּלֶחֶם חֲמִיץ, כִּי מַצָּה בְּחִינַת בְּטָחוֹן בְּהַשְּׁנָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ לְבַד בְּלִי שׁוֹם עֵסֵק וּמְלֹאכָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׂמוֹת יב) וַיֵּאֲפוּ אֶת הַבֶּצֶק וְכוּ' עֲגוֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חֲמִיץ וְכוּ' וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לֶחֶם. אֲבָל חֲמִיץ הוּא בְּחִינַת טְבַע, בְּחִינַת דִּינִים שְׂנַמְשְׁכִין מִבְּחִינַת אֱלֹקִים שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא הַטְּבַע, כְּמוֹבָא, שְׂמִשְׁם כָּל

תקנה לברח מהם כי אם על-ידי התורה שהיא עקר ההצלה והרפואה כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קדושין ל): בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין, וכמו שכתוב: מזמה תשמר עליך וכו', אבל אי אפשר להאדם לעסק בתורה בכל היום, ובפרט ההמון עם, על-כן סבב ה' יתברך בדרךיו הנפלאים שיצטרף האדם לעסק באיזה עסק ומשא ומתן בשביל פרנסה כדי להשפית העין כנ"ל. אבל באמת כל הפרנסה הוא ממנו יתברך לבד בהשגחתו יתברך לבד. (לקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ה' - אות י"ב)

ולא יראה לך חמין

(יג, ז')

וזה שדרשו רבותינו ז"ל ולא יראה לך חמין. שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים. שאם נכנס עבוי"ם לבית ישראל וחמצו בידו אינו זקוק להוציאו, כי חמין הוא בחינת חמוץ המוח שהם מחשבות זרות והרהורים שהם אסורים במשהו, וצריכים לבערם ולבטלם ולגרשם מגבולו. אבל אם האדם עושה את שלו ומתגבר בכל כחו לבער ולגרש המחשבות רעות מקרבו והם אף-על-פי-כן באים בעל פרחו עליו בכל פעם, על זה אין האדם חייב כלל כמו שכתוב בספר הא"ב שאין האדם חייב על הרהורים הבאים עליו כי אם בשמהרה וחוזר ומרהר. וכן כתב (בספרו לקוטי תנינא) שיהיה האדם שב ואל תעשה גם במחשבה ומה שנעשה עמו ממילא אל יחש. וזה בחינת שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים שאם נכנס עבוי"ם וכו', הינו מאחר שהאדם נזהר ונשמר מחמין שלו הינו שלא יחמיץ מהו במחשבות חוץ והרהורים ואם אף-על-פי-כן נכנס העבוי"ם שהוא הסמרא אחרא וחמצו בידו שהם הרהורים שבאים עליו שלא בכונה, אינו חייב על זה. כי אין זה חמין שלו רק שצריך לזהר שלא יגע בו ולא יגנה ממנו ולא יהיה נמשך אחריו כלל. ועל-פי רב על-ידי זה ממילא יסתלק במבאר במקום אחר. אבל הוא אינו צריך להסתכל על זה כלל רק שיהיה נזהר שלא יהיה החמין שלו, שלא יחמיץ מחשבתו בעצמו באלו המחשבות הבאים עליו. (לקוטי הלכות - הלכות נזיקין ד' - אות ה')

תפלין, כי אי אפשר לקבל אור קדשת המחין של התפלין כי אם בשמעדין את עור הגוף לגמרי שלא יהיה בו שום אחיזה ושום שמין משום תאוה שבעולם, אפלו ריח בעלמא מהם לא יהיה נשאר בו. וזה שדקדק רבנו הנורא ז"ל בלשונו הקדוש בשיחותיו הקדושים ואמר שצריכין לעבד את הגוף כמו עור שמעדין אותו היטב עד שיהיו יכולין להפכו ולראות לעינים שהוא נקי לגמרי, גם אמר שיש גדולים ששברו את תאוות הגוף, אבל הוא עדין כמו עור המעבד שיש לו עדין איזה ריח רע, רק צריכין לזכך ולעבד את הגוף כל כך עד שלא ישאר לו שום ריח משום תאוה, הינו כנ"ל. כי זכוף הגוף הוא בחינת עבוד העור, שהוא בחינת המדמה, בחינת נגה וכו' שממשם כל התאוות. ועל-ידי זה הם זוכין למחין שלמים ולאמונה שלמה בתכלית השלמות, אשרי להם. והמון עם שאין זוכין לזה לזכוף הגוף כל כך, כי אפלו צדיקים גמורים לאו כל אחד זוכה לזכוף כזה כנ"ל, על-כן עקר תקון שלהם הוא על-ידי קרבת הצדיקים אמתיים שזכו על-ידי זכוף גופם בבחינה הנ"ל למחין גדולים אמתיים ולרוח נבואה רוח הקדש אמתי. ועל-ידי זה הם יכולים לברר המדמה של כל העולם גם כן כדי שיזכו כלם לאמונה שלמה בתכלית.

אבל צריך שיהיה להם על כל פנים איזה אתערותא דלתתא והתעוררות מלמטה, בידוע שבלא אתערותא דלתתא אי אפשר להוציאם ממקום שהם בעל פרחם. ועקר אתערותא דלתתא שלהם הוא שיפשיטו את דעתם ויסלקו את חכמתם ושכלם לגמרי באלו אין להם שום שכל כלל, רק יטו אזנם ולבבם היטב לקול דברי הצדיק האמת וימסרו לבם ושכלם אליו לגמרי. כמו שאמר רבנו ז"ל שכל זמן שנשאר להאדם שום שכל עצמו אינו מקרב כלל, כמבאר על פסוק (דברים לב): "עם נבל ולא חכם" — עמא דקבילו אורייתא ולא חבימו (בסימן קכג). שעקר קבלת התורה היה רק על-ידי זה, על-ידי שסלקו את חכמתם לגמרי, כי אם היו מעמידים על חכמתם ושכלם לא היו יכולים לקבל את התורה וכו', עין שם.

כי כל השכל של כל העולם, אפלו של היראים והבשרים, כל זמן שלא זכו לשבר תאוות לבם לגמרי לגמרי בבחינה הנ"ל כמו עור המעבד ממש בלי שום שמין ריח בעלמא כנ"ל עדין אין להם שום שכל כלל וכל שכלם הוא רק בבחינת המדמה שהוא כח הגוף כח הבחמיות מאחר שלא פשטו את גופם עדין לגמרי מבהמיות. וגם המדמה שלהם אינו מברר עדין לגמרי כנ"ל, על-כן עקר תקונם להתקרב לה' יתברך הוא על-ידי אמונת חכמים, בחינת (שמות יד) ויאמינו בה' ובמשה עבדו, דהינו

למען תהיה תורת ה' בפיד

(יג, ט')

[לכתוב תפלין על עור ממין המותר לפיד]

ועל-כן צריך שיהיה העור של בהמה ותיה מהורה דיקא ממין המותר לפיד ואפלו מנבלות וטרפות שלהם, ובלבד שלא יהיה ממין בהמה ותיה טמאה. וגם צריך שיהיה העור מעבד לשמה, לשם קדשת

להתקרב לצדיקים אמתיים ולהאמין בהם ולבטל דעתו נגדם לגמרי כאלו אין לו שום שכל כלל. וזהו בחינת שמירת לכתב ספרי תורה תפלין ומזוזות אפלו על גבי עור נבלה וטרפה ובלבד שיהיה ממין טהור, להורות שהכל יכולין להתתקן והכל יכולין לקבל אור המחין של התפלין, ובלבד שיהיה בבחינת עור בהמה טהורה המעבד לשמה לשם קדשת סת"ם, דהינו שמפשיטין ומעבדין את מהם ושכלם ודעתם מכל דעותיהם וסברותיהם ועקמימיות שבלבם שהיה להם עד הנה, רק מכינים דעתם וכחם וכל גופם לקבל קדשת התפלין וכו', שהוא בחינת קדשת המחין של הצדיקים על כל אשר יאמרו כי הוא זה. ולבלי לסור מדבריהם ודעתם ימין ושמאל. ואז אף-על-פי שקלקל כל כך עד שהוא בבחינת עור נבלה וטרפה, אף-על-פי-כן הוא יכול להתתקן ולקבל אור קדשת התפלין. ובלבד שלא יהיה בבחינת מין טמא, דהינו שלא יבוא להצדיק עם חכמות וחקירות לחקרו ולנסותו ולא יהיה טינא בלבו, שכל זה הוא בחינת מין טמא, כי עקר הטמאה הוא בחינת חקירות וכפירות שהם בחינת חיות רעות הדורסים וטורפים, כמבאר במקום אחר. אבל בשאינו בבחינת מין טמא רק עושה עצמו כבהמה טהורה ומכין ומעבד עצמו ודעתו לשם קדשת תפלין, דהינו לקבל הארת המח של הצדיק האמתי על כל אשר יאמר כי הוא זה, אז אף-על-פי שקלקל כל כך עד שהוא בבחינת נבלה וטרפה הוא גם הוא יכול לקבל אור קדשת מחו, שהוא בחינת קדשת התפלין שנקתבים על גבי עור בהמה טהורה אפלו על נבלות וטרפות שלהן, ובלבד שיהיה ממין המתר לפיך וכו' כנ"ל. וכן מבאר בהתורה "פתח רבי שמעון" (בסימן ס) שפתיבת תפלין על גבי העור הוא בחינת הארת הרב בלב התלמיד וכו' ומבאר שם שתלמיד הגון הוא בחינת מין המתר לפיך וכו', עין שם. (לקוטי הלכות - הלכות תפילין ה' - ל"ה)

וַיְהִי כִּי הִקְשָׁה פְרַעֲה לְשַׁלְּחֵנוּ

וַיַּהֲרֹג ה' כָּל בְּכוֹר

(שמות יג, טו)

ועל-כן בכל המכות שהביא על פרעה ומצרים לא נכנעו אליו ולא רצו לשלח את ישראל עד שהביא עליהם מכות בכורות כי אז הכרחו להודות בעל פרחם על האמת שהכל מאתו יתברך, כי עקר ההולדה על-ידי היראה כמו שכתוב רעה אהזתם שם חיל כיוולדה. כמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר (בסימן ס). ועקר היא הולדה הראשונה שאז עקר המשכת היראה ומשם עקר החבלי הלדה בפרט

בלדה ראשונה בחינת צרה כמבכירה. כי בזה העולם מחמת הטא אדם הראשון על-פי רב מתלבשת היראה בדינים ויסורים רחמנא לצלן. ועל-כן על-ידי מכות בכורות שראו שה' יתברך מבחין ויודע כל ההולדות עד שמבחין בין מפה של בכור למפה שאינה של בכור אז נפל עליהם פחדו ואימתו בעל פרחם והכרחו לשלח את ישראל. וכל זה מחמת שעל-ידי מכת בכורות נמשך עליהם היראה בעל פרחם מחמת שעקר היראה נתגלה על-ידי הולדה וכו'ל. ועל-כן אז נתקדשו בכורות שהם זכר ליציאת מצרים כמו שכתוב והיה כי ישאלך בנד וכו' ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים וכו' ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור וכו' על-כן אני זוכה לה' כל פטר רחם הזכרים וכו'. וזה בחינת בכור בהמה טהורה שצריכין לתן הפכור לכהן לקרין כי צריכין להעלות כל היראות הנפולות לשרשן ליראה מלפניו יתברך לבד. וזה בחינה שמעלין מבהמה לאדם כי עקר עלית היראות הנפולות הוא על-ידי הדעת שידע שהכל ממנו יתברך שלא יתלה שום דבר בטבע ובמקרה חס ושלום. רק כל מה שיעבר עליו יאמין וידע כי הכל ממנו יתברך לבד וישוב אליו ליראה מלפניו יתברך וכמו שכתב רבנו ז"ל במקום אחר בהתורה אור הגנוז (בסימן טו) שעקר עלית היראה אל הדעת. והדעת הוא גדר האדם, כי כל זמן שאינו מעלה היראה לשרשה ויש לו יראות הנפולות דהינו שמתירא מגוף הדבר בעצמו שמפחידו כגון מחיה רעה ולסטים ומכות ויסורין רחמנא לצלן, הוא כמו בהמה ממש כי גם בהמה יש לה כל אלו היראות והפחדים בידוע בחוש שגם בהמה מתיראת ומפחדת מחיות רעות ומבהמות וכיוצא. ואם בן מה יתרון לאדם מן הבהמה ועקר ההבדל בין אדם לבהמה הוא שהאדם יש לו דעת לידע ולהבחין שיש אדון מנהיג מושל ומשגיח יתברך שמו שמאתו הכל והוא שלח על האדם כל אלו הפחדים כדי שישוב אליו יתברך כמו שכתוב ויגל אזנם למוסר ויאמר כי ישובו מאזן וכו'. ועל-כן צריכין להביא הפכור בהמה לקרין כדי להעלות היראה לשרשה להעלותה מבחינת בהמה לבחינת אדם שזה עקר בחינת הקרין כמבאר במקומות אחרים. כי בבחינת בכור שם עקר בחינת היראה כנ"ל. ושם עקר בחינת הדעת כי נקרא בכור וראשית שהיא בחינת דעת כי עקר עלית היראה, על-ידי הדעת כנ"ל. על-כן צריכין לתנו לכהן להקריבו לקרין כדי להעלותו מבחינת בהמה לאדם שהוא הדעת. דהינו להעלות כל היראות הנפולות שהם בחינת בהמה להעלותו אל הדעת שהוא בחינת אדם כנ"ל. ועל-כן צריכין לתנו לכהן כי הכהן בבחינת דעת כמו שכתוב כי שפתי

כהן ישמרו דעת ועל-כן זוכה הכהן לשלמות היראה. כמו שכתוב שם בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתכם לו מורא וייראני וכו'. ועל-כן צריכין להביא הבכור וכן כל הקרבנות לבית-המקדש כי שם מקום היראה והדעת, כמו שכתוב מה נורא המקום הזה. וגם בית-המקדש בחינת דעת כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לג) כל מי שיש בו דעה כאלו נבנה בית-המקדש בימיו כי שם עקר עלית היראה אל הדעת שזהו בחינת כל הקרבנות כנ"ל. וזה שכתוב שם בהתורה הנ"ל שעל-ידי שמעלה היראות התחונות נעשה בחינת אדם הינו כנ"ל כי עולה מבחינת בהמה לאדם כנ"ל. כי אף-על-פי שעקר השלמות היא היראה העליונה שהיא על-ידי התבוננות הלב בנדלתו ורוממותו יתברך, אף-על-פי-כן בודאי אי אפשר בתחלה לבוא תקף ליראה עלאה הזאת. וצריכין לראות על כל פנים שלא יהיה לו יראות נפולות וכל דבר שמפחידו ידע ויבין שהכל מאתו יתברך וישוב אליו יתברך ויעלה כל היראות לשרשן ליראה מלפניו יתברך ואחר כך יזכה לילך מדרגא לדרגא ולהתחזק בכל פעם ביראה גדולה יותר עד שיוכח ליראה עלאה דהינו שלא יצטרך עוד להתעורר ליראה על-ידי דברים תחתונים שנתלבשה ונפלה בהם היראה מלמעלה רק יתעורר ליראתו הגדולה מהשפלת לבו לבד ברוממותו ונדלתו יתברך. (לקוטי הלכות - הלכות בכור בהמה טהורה ד' - אות ד')

יְיָ יְיָ יְיָ נְהַמְּנוּ נְהַמְּנוּ מְאוֹמָן

שבת שלום

לאחינו כל בית ישראל
הוצאת חומשים עם פירוש
הלקוטי הלכות

במחיר הקרן
125 ₪ לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה: 054-8429006 (מאיר)

